Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	J. Gosse	**Datum**	21 januari 2022
Doorkiesnummer	030-2860000	**Kenmerk**	9695159/220121-jg
E-mail	ondersteuningopgavemobiliteit@utrecht.nl	**Onderwerp**	Regeerakkoord: alternatief A27 en bereikbaarheidsmiddelen verstedelijking
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Mobiliteit, Ruimtelijke ontwikkeling

Geachte leden van de raad,

Op 27 januari aanstaande heeft uw commissie MGOR het onderwerp mobiliteit in relatie tot verstedelijking geagendeerd. Aanleiding hiervoor is de tekst van het regeerakkoord. De voor Utrecht meest cruciale passages zijn die over de A27 en de inzet van middelen voor bereikbaarheid in de grote verstedelijkingslocaties. Hieronder geven we de betreffende quotes uit het regeerakkoord daarover weer.

"We bezien in overleg met de regio of een door de regio voorgestelde alternatieve invulling van de A27/Amelisweerd binnen de bestaande bak de bereikbaarheidsproblematiek op gelijkwaardige wijze oplost. Ontsluiting via (hoogwaardig) OV en auto van nieuwe woongebieden in de regio (m.n. Rijnenburg) is daar onderdeel van. Als dit het geval is, wordt het voorstel van de regio overgenomen. Zo niet, dan wordt het lopende besluitvormingsproces voortgezet."

"Ook de nieuwe woningen in de 14 verstedelijkingsgebieden en daarbuiten worden goed ontsloten en bereikbaar per OV, fiets en auto. Daarvoor wordt voor de komende 10 jaar in totaal €7,5 mrd toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds."

Met deze brief willen wij u, voorafgaand aan de commissiebespreking, schetsen hoe we deze voor onze stad belangrijke onderdelen van het regeerakkoord als college voortvarend ter hand willen nemen.

De gemeente Utrecht en de provincie pleiten al lange tijd voor een alternatief voor de geplande verbreding van de A27. We zien het belang van een goede bereikbaarheid en de rol die de Ring Utrecht heeft, voor zowel het landelijk als het stedelijk wegennet. We zien kansen om die bereikbaarheid op een betere manier te realiseren dan in het huidige Tracébesluit en willen daarom op zoek naar een alternatief dat, zoals het regeerakkoord vraagt, de bereikbaarheid op gelijkwaardige wijze oplost. Sinds het opstellen van dat plan is er veel veranderd, dat bij het verbeteren van de bereikbaarheid op de Ring Utrecht onze aandacht vraagt. Zo staan we voor een grote woningbouwopgave, een klimaatopgave, een stikstofvraagstuk, de mobiliteitstransitie en zijn er nieuwe inzichten in hoe we de bereikbaarheid kunnen realiseren. Voor de ontwikkeling van nieuwe

woongebieden en werklocaties is bereikbaarheid een must, wat in het stedelijk gebied een schaalsprong OV en een schaalsprong fiets vraagt.

We zijn dan ook verheugd dat het nieuwe regeerakkoord de ruimte geeft om een voorstel te maken voor de A27, waarin die samenhang met de nieuwe woongebieden en het ov-netwerk voorop staat. Het is een kans om de bredere bereikbaarheidsopgave van deze nieuwe woongebieden samen met het Rijk verder uit te werken en afspraken te maken over de bekostiging ervan. We gaan samen met de provincie in overleg met het ministerie van IenW om nadere afspraken te maken over de invulling van dit onderdeel van het regeerakkoord. Het alternatief voor de verbreding van de A27 beperkt zich niet tot het grondgebied van de gemeente Utrecht. We willen het alternatief dan ook samen de andere gemeenten in het projectgebied vormgeven, zodat we als regio een gezamenlijk gedragen voorstel maken.

Samenhang mobiliteitsinvesteringen en verstedelijking
Het regeerakkoord roept ons op de ontsluiting van de nieuwe woongebieden met ov en auto onderdeel te maken van het voorstel voor de A27. Een belangrijk deel van de geplande nieuwe woongebieden in Utrecht ligt in de omgeving van de A27 (Lunetten/Koningsweg en USP/Rijnsweerd) of aan de A12 (A12-zone en mogelijk Rijnenburg) en hangt dan ook direct samen met een alternatief voor de verbreding van de A27.

We zullen het voorstel voor de A27 dan ook in nauwe afstemming vormgeven met de grote verstedelijkingsplannen en de daarvoor benodigde mobiliteitsinvesteringen van 7.5 miljard euro die eveneens onderdeel zijn van het regeerakkoord. Deze investeringen zijn cruciaal. Immers: het realiseren van bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor de verstedelijking die we willen realiseren en vraagt forse investeringen. Van de veertien grote verstedelijkingsgebieden in Nederland ligt er één in de Metropoolregio Utrecht: Groot Merwede (Merwedekanaalzone, Papendorp, A12-zone en de ontwikkellocaties in Nieuwegein). Om te zorgen dat die verstedelijkingslocatie goed bereikbaar is, hebben we de nodige plannen voorbereid: het recente raadsvoorstel Eerste stappen schaalsprong OV en de MIRT-verkenning ov en wonen die we als Rijk en regio uitvoeren.

Een eventueel besluit voor woningbouw in Rijnenburg heeft eveneens invloed op de opgave voor bereikbaarheid, zowel op de Ring Utrecht als op het te ontwikkelen ov-netwerk. In de Quickscan Rijnenburg (november 2020) hebben we aan de hand van drie scenario's onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en randvoorwaarden voor verstedelijking in Rijnenburg. In de Ontwerpstudie Rijnenburg die we op dit moment uitvoeren conform amendement 152/2020, maken we een verdiepingsslag. Aan de hand van thematische uitgangspunten hebben we bouwstenen gevormd en modellen opgebouwd voor mogelijke verstedelijking. We verwachten dit rapport in het eerste kwartaal van 2022 aan u aan te kunnen bieden.

Het is onze inzet om de eerste stap van de schaalsprong ov uit de genoemde middelen van het regeerakkoord te financieren: de Merwedelijn, de Papendorplijn en de Waterlinielijn. We willen starten met de eerste 'spaken': de Merwedelijn en de Papendorplijn en vervolgens zo snel als mogelijk het eerste deel van het 'wiel:' de Waterlinielijn. Deze investeringen in het ov-netwerk zijn van belang om de nieuwe woongebieden (Groot Merwede, Lunetten-Koningsweg, USP en in de toekomst mogelijk Rijnenburg) goed bereikbaar te maken en de druk op de Ring Utrecht te verminderen.

Eerste gedachten over het voorstel voor een alternatief
Het voorstel zal uitgaan van de ‘bestaande bak’ van de A27, in plaats van verbreding daarvan. De verdere invulling van het voorstel zal gericht zijn op het realiseren van bereikbaarheid, leefbaarheid en maximale synergie met het te ontwikkelen ov-netwerk en de nieuwe woongebieden. Bij het maken van het voorstel zullen we goed kijken voor welke onderdelen van het huidige Tracébesluit we kansen voor verbetering zien en welke onderdelen we willen behouden.

Het voorstel zal waarschijnlijk uitgaan van een maximum snelheid van 80 kilometer per uur op de Ring Utrecht: de snelheid die zowel de hoogste verkeerscapaciteit geeft en essentiële vermindering van effect van het wegverkeer op het klimaat, de stikstofuitstoot en geluidsoverlast. Uiteraard zal het alternatief verkeersveilig moeten zijn.

We overwegen meerdere varianten van het voorstel uit te werken, zoals een overkapte bak, een deel ondertunnelde A27 en de bestaande bak zonder overkapping, zodat we goed in beeld krijgen hoe we de maximale synergie met het ov-netwerk en de nieuwe woongebieden kunnen bereiken.

Samenhang met U Ned
Het voorstel heeft een sterke relatie met een deel van de vraagstukken waarin we als regio en Rijk in U Ned aan werken, zoals de mobiliteitsstrategie, de gebiedsonderzoeken voor de verstedelijkingslocaties van de grote U en de strategie voor een netwerk van verkeersknooppunten. We willen het voorstel daarom in nauwe afstemming met U Ned ontwikkelen. In de plannen van U Ned wordt uitgegaan van realisatie van het huidige Tracébesluit. In de mobiliteitsstrategie werken met het Rijk aan een samenhangend beeld van de benodigde ontwikkeling van het wegennet, het ov-netwerk en het fietsnetwerk, rekening houdend met de nieuwe woon- en werkgebieden. In de gebiedsonderzoeken werken we samen met het Rijk aan een integraal verstedelijkingsbeeld, onder meer voor Groot Merwede en de gebieden Lunetten-Koningsweg en USP. Dit verstedelijkingsbeeld willen we goed verbinden aan zowel een mogelijk alternatief voor de verbreding van de A27, als aan de middelen voor de ontsluiting van de nieuwe woongebieden die in het regeerakkoord beschikbaar zijn gesteld.

Relatie met het Tracébesluit

Het Tracébesluit voor de Ring Utrecht is onderwerp van een beroepsprocedure bij de Raad van State. De verwachting van het ministerie van IenW is dat rond de zomer van 2022 duidelijkheid ontstaat over het Tracébesluit. We zullen met het ministerie bespreken hoe het traject van het Tracébesluit zich verhoudt tot het ontwikkelen van het alternatief voor de verbreding van de A27. Aan het Tracébesluit zijn ook geluidsmaatregelen gekoppeld. We zullen met het ministerie overleggen hoe het vervolgtraject van deze maatregelen eruit ziet.

Bereikbaarheid op orde houden

We zullen gezamenlijk met de provincie Utrecht snel contact leggen met de minister van IenW en mogelijk VRO om gezamenlijk afspraken te maken over de aanpak. Tempo is geboden, omdat het bereikbaarheidsvraagstuk dringend is. Omdat uitvoering van een nieuw voorstel een langjarig traject vraagt, is het verstandig om parallel aan het uitwerken van het voorstel, een maatregelenpakket op te stellen waarmee op korte termijn de bereikbaarheidsproblematiek al zoveel mogelijk kan worden verminderd. Dit maatregelenpakket kan perfect aansluiten bij hetgeen we als Rijk en regio in U Ned voor de hele regio al aan het uitwerken zijn in de Aanpak 2030.

Middelen en planning

De door uw Raad beschikbaar gestelde middelen voor de Ring Utrecht bieden voldoende ruimte om de komende maanden te starten met de aanpak. We zijn voornemens om op basis van de afspraken met de minister van IenW uw raad bij Voorjaarsnota een voorstel te doen voor de benodigde aanvullende dekking, waarbij we kijken naar de mogelijke inpassing binnen het MPB.

Een precieze planning voor het ontwikkelen van het alternatief valt op dit moment nog niet te geven. We streven ernaar om bij het BO MIRT van het voorjaar afspraken te maken over de planning en het proces.

We zullen uw raad met regelmaat over de voortgang op de hoogte houden. De eerstvolgende gelegenheid zal in elk geval zijn na het BO MIRT dat in of rond februari zal plaatsvinden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,